

Regionstyrelsen

Yttrande över slutbetänkandet Frihet från våld, förtryck och utnyttjande (SOU 2025:28)

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Arbetsmarknadsdepartementet över slutbetänkandet Frihet från våld, förtryck och utnyttjande (SOU 2025:28).

Sammanfattning

Arbetsmarknadsdepartementet har remitterat slutbetänkandet *Frihet från våld, förtryck och utnyttjande* (SOU 2025:28) till Region Stockholm för yttrande. Utredningen föreslår en reform av det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld och ett stärkt grunduppdrag samt utpekat ansvar för ett antal centrala myndigheter. Utredningens inriktning är att ge långsiktighet och stabilitet i arbetet mot våld och att våld och förtryck ska bekämpas med samma kraft som den organiserade brottsligheten. Utredningen föreslår en förstärkt samordning av arbetet och att ett nationellt samordningscentrum mot våld inrättas hos Jämställdhetsmyndigheten.

För att nå den regionala och lokala nivån föreslås en förändring av länsstyrelsernas uppdrag med att erbjuda stöd till utvecklingsarbete och samarbete mellan myndigheter, kommuner, regioner och civilsamhälle, att länsstyrelserna ges mer långsiktiga förutsättningar och ett förtydligat fokus på samverkan i länen och stöd till implementering i regionala och lokala verksamheter. Utredningen föreslår vidare att en samlad nationell strategi mot våld, förtryck och utnyttjande tas fram i syfte att skapa helhetsperspektiv och tydlighet kring nationell politik och prioriteringar och hålla ihop det myndighetsgemensamma arbetet med målet att alla former av våld och förtryck ska upphöra.

Region Stockholm delar utredningens syn på en aktiv samverkan genom förstärkt samordning mellan myndigheter och andra aktörer som en viktig aspekt för ett effektivt och långsiktigt arbete med att bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel. Region Stockholm ser att det samordningscentrum, placerat hos Jämställdhetsmyndigheten, som

föreslås för att hålla ihop arbetet har goda möjligheter att skapa effektiva strukturer för myndigheter och andra aktörer till ett samlat långsiktigt arbete mot våld.

Region Stockholm konstaterar att de föreslagna ändringarna i länsstyrelsernas uppdrag, med mer långsiktiga förutsättningar och ett förtydligat samverkansfokus i länen och stöd till regionala och lokala funktioner, har möjlighet att bidra till en större regional och lokal likvärdighet i arbetet mot våld och att det förändrade uppdraget kan bygga vidare på och förstärka det befintliga arbete länsstyrelserna utför med ytterligare kontinuitet.

Bakgrund

Arbetsmarknadsdepartementet har remitterat slutbetänkandet av utredningen om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat och hedersrelaterat våld och förtryck *Frihet från våld, förtryck och utnyttjande - En jämställdhetspolitisk strategi och en stärkt styrning av centrala myndigheter* (SOU 2025:28), till Region Stockholm för yttrande.

Utredningen vill se en reform av det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld och en utvecklad styrning och samordning av centrala myndigheter för ett långsiktigt och stabilt arbete mot våld, istället för tidsbegränsade uppdrag. Utredningen ser behov av att samordna kriminalpolitiska och jämställdhetspolitiska prioriteringar och lämnar förslag till ett antal författningsändringar och ändrade uppdrag till myndigheter. De myndigheter som berörs förslås samverka under det föreslagna samordningscentret, placerat hos Jämställdhetsmyndigheten, får ett förtydligat och stärkt ansvar för samordning av arbetet med mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel. Andra centrala myndigheter instrueras samtidigt att ingå i det myndighetsgemensamma arbete som ska samordnas av samordningscentret. Detta ska bidra till mervärde för berörda myndigheters arbete med att höja ambitionen och prioritera effektivt arbete mot våld samt undvika att arbetet sker i stuprör.

Socialstyrelsen får till uppgift att samordna kunskapsutveckling av insatser, metoder och arbetsformer för att kunna identifiera och bedöma risker och behov samt stötta våldsutsatta personer inom hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens ansvarsområden. Även länsstyrelserna ska vara delaktiga i arbetet utifrån förordningen för deras regionala arbete mot våld och de behöver delta i samverkan med Jämställdhetsmyndigheten.

Jämställdhetsmyndighetens tidigare uppdrag för nationell samordning mot prostitution och människohandel kommer kvarstå. Arbetsuppgifterna mot hedersrelaterat våld och förtryck flyttas också, enligt regeringsbeslut, till Jämställdhetsmyndigheten från Länsstyrelsen Östergötland.

Länsstyrelserna föreslås få en tydligare roll kring det regionala och lokala arbetet med förtydligat fokus på de delar som handlar om att främja samverkan i respektive län. Utredningen föreslår att länsstyrelserna får ett särskilt ansvar för implementering av arbetet och att detta nämns särskilt i länsstyrelseinstruktionen.

I utredningens slutskede aviserade regeringen att de vill införa ett sjunde jämställdhetspolitiskt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck. I utredningens delbetänkande den 7 mars, 2024 framgick att utredningen inte vill ha ett separat mål för hedersvåld utan i stället förespråkar ett sammanhållet mål mot våld.

Region Stockholms yttrande

Region Stockholm ser positivt på utredningens förslag om förstärkt samverkan hos centrala myndigheter för ett effektivt och långsiktigt arbete med att bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel. Samverkan kan leda till goda synergieffekter genom att de berörda centrala myndigheternas kompetenser ges förutsättningar att användas effektivt och att komplettera varandra vilket kommer hela samhället till gagn.

Brott i nära relationer och hur en persons trygghet påverkas av konsekvenser av brott diskuteras i Trygghetskommissionens rapport (En trygg Stockholmsregion. Region Stockholms roll i arbetet med att öka säkerheten och tryggheten i Stockholmsregionen Stockholm 2021, RS 2019-1061). Personer som utsatts för våld i nära relationer och andra typer av vålds- och sexualbrott hamnar ofta hos Region Stockholms olika vårdinrättningar. Det bemötande och information som den våldsutsatta får hos vården är av stor vikt då detta kan ha stor påverkan på hur personen fortsatt upplever samhällets stöd och den egna trygghetskänslan. En samstämmighet i bemötande från olika offentliga organisationer skulle sannolikt stärka våldsutsatta personers tillit till samhället och bidra till ökad trygghet.

Även de föreslagna ändringarna i länsstyrelsernas uppdrag, med mer långsiktiga förutsättningar, ett tydligare fokus på samverkan i länen samt stöd till regionala och lokala funktioner, är positivt. En ökad långsiktighet i

det regionala arbetet mot våld, genom samverkan och behovsanpassat stöd till kommuner, regioner samt andra lokala och regionala aktörer, gynnar alla invånare, oavsett diskrimineringsgrund eller socioekonomisk status.

Region Stockholm ser vidare positivt på utredningens förslag om att ta fram en samlad nationell strategi mot våld, förtryck och utnyttjande. Ett sammanhållet helhetsperspektiv där myndigheter och andra organisationer samverkar utifrån respektive styrkeområde, har samsyn och arbetar långsiktigt mot målet är positiv och minskar risken för att olika områden hamnar i separata stuprör i stället för i en gemensam kontext.

Region Stockholm instämmer i den synpunkt som framförts i utredningens delbetänkande den 7 mars, 2024, om att hålla samman det övergripande målet mot våld, förtryck och utnyttjande och undvika att skapa ett separat mål mot hedersvåld. Ett separat mål riskerar att motverka samverkansambitionen och att synergier med koppling till övriga jämställdhetsmål förloras då även hedersvåld sker i en kontext och inte som isolerade händelser.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Carolina Pettersson
Hållbarhetsdirektör

Beslutsunderlag

1. Sammanfattning av Frihet från våld, förtryck och utnyttjande (SOU 2025:28)

Beslutsexpediering

1. Arbetsmarknadsdepartementet

Godkänd av Emma Lennartsson, 2025-05-05